UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt VIII. Non sufficere Baptismum, nec fidem in Christo, nisi simul adsit observantia mandatorum, carnis & passionum mortificatio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

Visual Library

CAPUT VII.

De neceſſitate Catechiſmi pro Neophytis, & quid ante omnia ſcire, & credere oporteat.

CUM adultorum Baptiſma non modo 1. præcedere, verum etiam ſequi debeat doctrina fidei, juxta illud quod Dominus poſt verba 2. Matt. 28. *Euntes ergo docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filij, & Spiritus ſancti,* ſubjunxit; *docentes eos ſervare omnia, quæcunque mandavi vobis:* & is 3. qui catechizatur, etiam poſt Baptiſma magna probatione indigeat; Neophyti non ſimul ac baptizati fuerint, quocunque voluerint paſſim ire, vel cum laicis liberè converſari, aut extra domum Catechumenorum, ſeu Neophytorum habitare permittantur; ſed ſaltem per quadraginta dies in eadem domo, vel ubi ejuſmodi domus non exiſtit, apud eaſdem apud quas catechizati fuerint, vel apud alias pias probataſque perſonas retineantur, ut de his quæ poſt Baptiſmum ſervare debent, & de reliquis, quæ ad fidei doctrinam, atque ad ſpiritualem vitam ſobriè, juſtè & piè ducendam ſpectant, adhuc inſtitui & edoceri poſſint, ac ita inſtituti, inprimis vero Sacramentis, & verbo DEI vegetati & enutriti, tanquam novæ plantæ in Eccleſia coaleſcant, & in ſuſcepta fide ſolidius confirmentur, & cum ad humanæ vitæ negotia dimiſſi fuerint, velut arbores altis defixæ radicibus, à ventis & turbinibus tentationum non facilè quatiantur aut convellantur.

Per id vero temporis à Præfectis ſuis, vel Patrinis, vel Matrinis ad ſtationes, & ad præcipuas Civitatis Eccleſias quoad commodè poterit, ducantur; orationi & cæleſtium rerum meditationi vacent, ſacris Miſſarum ſolemnijs, ac alijs divinis officijs reverenter interſint; conciones audiant, & lacte ſpiritualium conſolationum, tanquam parvuli nutriantur; peccata ſua Sacerdoti Confeſſario eis aſſignato ſæpius confiteantur. Singulis item quibus Albas deferunt diebus, deinde vero Dominicis, alijſque feſtis præmiſſa Sacramentali peccatorum confeſſione judicio Confeſſarij, Sanctiſſimæ Euchariſtiæ Sacramentum devotè ſumant, ut ſalutari ſacri Dominici pabulo confirmati, ſolidius in fide roborentur.

Per idem quoque tempus, juxta *Carthaginenſis* 4 *Concilij* monita, à lautioribus epulis, & ſpectaculis, & conjugibus, abſtinere moneantur.

Interim vero eis hiſtoriæ quædam ſacræ de 5. geſtis Patriarcharum, Prophetarum, aut aliorum Sanctorum veteris teſtamenti ac de Actibus Apoſtolorum, aut moralia quædam ex libris Eccleſiaſtæ, 6. Proverbiorum, Sapientiæ, Eccleſiaſtici, & ſimilibus, quæ ipſorum ædificationi conducunt prælegi vel explicari poſſunt.

Deinde, ut ſuſceptorum myſteriorum rationem intelligant, & divinam gratiam ſibi collatam clarius agnoſcant, unde ferventiores effecti aſſiduas DEO gratias agant, Catechiſta eis 7. cæremoniarum & rituum, qui tam in exorciſmo & Catechiſmo, quam in ipſo Baptiſmo adhibentur ſignificationes & myſticas rationes, & cur baptizandus oleo ſancto ungatur, & ter mergatur in aqua, aut ea perfundatur, in 8. nomine perſonarum S. Trinitatis: cur Chriſmate inungatur in vertice, cur etiam ab Epiſcopo confirmetur Chriſmate in fronte, & Dominici corporis particeps fiat pro loco & tempore, ac pro ipſorum docilitate & ingenio explicet atque interpretetur ex ſacroſanctis Scripturis, Epiſtolis præſertim beatorum Apoſtolorum PETRI & PAULI.

Hæc autem eis jam baptizatis ac fidelibus 9 non ante Baptiſmum explicanda ſunt. Nam 10 quæ ad Sacramentorum rationem pertinent, Catechumenos audire non congruit, ſed ſuſcepto Baptiſmo Neophytos, ut alios Fideles. Tunc 11. enim cum facile intelligant ſuaviuſque deguſtent, tempus admonet ipſis divinæ gratiæ ſplendore magis illuſtratis, fidemque perfectius aſſecutis, de myſterijs dicere, & eorum edere rationem, quam nondum initiatis antea inſinuari, nec utile, nec oportunum fuiſſet.

Tunc itaque Catechiſta de præceptis, ac reliquis omnibus Eccleſiæ Sacramentis, eorum numero, & virtute Neophytos edoceat, ex Patribus & Theologis, ex ſacris Oecumenicis Concilijs, Florentino & Tridentino, atque ex Catechiſmo Romano.

CAPUT VIII.

Non ſufficere Baptiſmum, nec fidem in Chriſto, niſi ſimul adſit obſervantia mandatorum, carnis & paſſionum mortificatio.

UT autem, quæ poſt Baptiſmum eis ſervanda ſunt, doceantur, ſacerdos diligenter inſtruat eos de bis, quæ agere & ſervare, quæque cavere debent. Primum admonebit, ut ſinguli 12. meminerint ſe Chriſti fide percepta, præſtantiſſimum nomen una cum antiquis Sanctis & Patribus ſortitos fuiſſe, & idcirco Chriſtiano cognomine, quod à Regio Chriſti nomine deductum, in ſalutaris lavacri Sacramento acceperunt, glorientur, & hoc uſque in finem firmum, intemeratumque ſervare contendant, gaudentes in ſe illud Iſaiæ vaticinium eſſe completum: *Et ſervos ſuos vocabit nomine alio,* hoc eſt, nomine Chriſtiano, quo nunc omnes ſervi Chriſti ſe vocari lætantur. *Neque enim nomen aliud ſub cælo datum eſt, in quo oporteat nos ſalvos fieri.* Unde & Propheta ſubſequenter adjungit: *In quo qui benedictus eſt ſuper terram benedicetur in Deo, Amen.*

Verum ne putent hujus tanti Chriſtiani nominis profeſſionem ſibi ſat eſſe ad æternam vitam comparandam; niſi & huic nomini divina præcepta obſervantes, vitæ pietate & bonorum operum exercitatione reſpondeant, ſicut ipſe Dominus conteſtatur: *Omnis arbor, quæ non facit fructum bonum, excidetur, & in ignem mittetur. Igitur ex fructibus eorum cognoſcetis eos. Non omnis, qui dicit mihi Domine, Domine, intrabit in regnum cælorum, ſed qui facit voluntatem Patris mei, qui in cælis eſt, ipſe intrabit in regnum cælorum. Multi dicent mihi in illa die, Domine Domine nonne in nomine tuo prophetavimus, & in nomine tuo Dæmonia ejecimus, & in nomine tuo virtutes multas fecimus? Et tunc confitebor illis, quia numquam novi vos: diſcedite à me omnes, qui operamini iniquitatem,* & quæ ſequuntur. Ac iterum: *Ego ſum vitis vera, & Pater meus agricola eſt: omnem palmitem in me non ferentem fructum, tollet eum, & omnem qui fert fructum purgabit eum, ut fructum plus afferat.* Et B. Joannes Apoſtolus: *Et in hoc ſcimus quoniam cognovimus eum, ſi mandata ejus obſervamus. Qui dicit ſe noſſe*

DEUM,

1. S. Baſil. ſer. 1. de bapt. p. 1. & 2. 2. S. Hier. in comment. in Matt. cap 28. Tomo 6. & legitur pro hom. in Brev. Rom. reſor. fer. 6. in Alb. 3. Conc. Nic. 1. c. 2. tom. 1. Conc. & diſt. 48. cap. 1. ita & non abſimiliter Inno. III. ad Livonen. Epiſc. & eos qui cum eo ſunt fratres, c. Deus de pœnit. & remiſſ. & Patres Conc. Baſil. ſeſſ. 19 in Decr. de Judæis & Neoph. parag. Curent inſuper. Et ex eis Paul. PP. III. in litteris in forma Brevis de Judæis & infid. venientibus ad fidem parag. Curent inſuper. 4. Concil. Carthag. 3. c. 86. tomo 1. Conc. & apud Gratian. de conſecr. di. 5. 5. S. Ambr de initiandis cit. c. 1. tom. 4. & in l. de Sacram. eod tom. 6 S. Ambr de initiandis c. 1. 7. Ex Pontif. Armeniæ majori in ordine Catechiſmi 8. Pont. Armen. ubi prius. 9. Explic. ribus PP. & præſertim S. Ambr. in l. de initiandis c. 1. & idem Ambr. l. de Sacram. initio eod. tom. 4. 1. Cyril Hieroſol. in Catechiſ. Myſtag. 1. Chryſoſt. in hom. ad baptizandos. 10. S. Gaudent. Epiſc. 10. & Gaud. ubi ſupra. 11. S. Ambr. in l. de initiandis cap. 1. 12. Baſil. in hom. de circ. Dom. tom 7. & S. Cyril. Hieroſol. Catec. 10. Iſaiæ 65. Act. 4. Iſaiæ 65. Matt. 7. Joan. 15. 1. Joan. 2

DEUM, & mandata ejus non cuſtodit, mendax eſt, & in hoc veritas non eſt.

Neque 1 arbitrentur ſibi Baptiſma ſufficere, ſi poſt illud malè vivant, & ad peccata redeant, ne ſe vocatos eſſe ad humanæ vitæ commoda, & ſolatia, aut ad carnis & ſeculi voluptates: Non enim inquit 1. *Theſſal.* 4. Apoſtolus, *vocavit nos DEUS in immunditiam, ſed in ſanctificationem*; ac idcirco eis opus eſſe multa induſtria & pietate multaque virtute, Job. 7. *Malitia enim eſt vita hominis ſuper terram*; & grandis adhuc eis reſtat via. Nam quemadmodum filij Iſrael poſtquam de manu Pharaonis, ſervitute Ægypti liberati ſunt, & mare rubrum tranſierunt (in quo omnes, Apoſtolo teſte, baptizati fuerunt) non ſtatim in terram promiſſionis à Deo perducti ſunt, ſed per XL. annos in deſerto morantes, poſt multa prælia inita, & calamitates perpeſſas; varijs tentationibus antequam ad eam tandem pervenirent, probati ſunt: ita & de ſervitute Diaboli liberatos, & renatos fonte Baptiſmatis, in hoc ſæculo ad Dominum peregrinantes multipliciter probari oportet, donec ad terram viventium, & cæleſtem Hieruſalem Fidelibus promiſſam pervenire mereantur (non enim ignavos, formidoloſos, deſides, & otioſos vult Dominus milites ſuos, ſed ſolicitos, magnanimos, ſtrenuos, & laborioſos) interim 2 tamen formidantes, ne cadant, cum timore & tremore ſalutem ſuam operentur, in laboribus, in vigilijs, in eleemoſynis, in orationibus, in obiationibus, in jejunijs & caſtitate.

Sed & eos moneri oportebit, quod quamvis à fomite, ſeu carnis concupiſcentia, quæ baptizatis relicta eſt ad agonem, ſe aſſiduè oppugnari ſentiant: 3 tamen illi per JESU Chriſti gratiam fortiter reſtiterint, aut non conſenſerint, ipſis nocere non valet, nec imputabitur ad culpam, juxta Apoſtolum dicentem: *Nihil ergo damnationis eſt ijs, qui ſunt in Chriſto JESU, qui non ſecundum carnem ambulant*; quinimo qui legitimè certaverit, coronabitur. Quod ſi carnis illecebris & tentamentis cedant, ſuum peccatum DEO omnium bonorum Auctori, qui odit peccatum, & peccatores, ne impiè tribuant, ſed ſibi ipſis, ſuoque conſenſui & voluntati, ſicut beatus Jacobus dicit: *Nemo cum tentatur, dicat quoniam à DEO tentatur: DEUS enim intentator malorum eſt. Ipſe autem neminem tentat; Unuſquiſque vero tentatur à concupiſcentia ſua abſtractus & illectus. Deinde concupiſcentia cum conceperit, parit peccatum; peccatum vero cum conſummatum fuerit, generat mortem.*

Tum quoque Catechiſta de obſervantia mandatorum edocebit eos, quod 4 teneantur ad eam omnes adulti baptizati, illaque habeat Chriſti gratia 5 promiſſionem æternæ vitæ, Domino dicente, Matth. 19. *Si vis ad vitam ingredi, ſerva mandata.* Et iterum Luc. 10 *Hoc fac & vives.*

Quare nec 6 eorum quiſquam apud ſemetipſum dicat, Ego *jam credidi, ſalvus ero*: nam niſi fidem operibus teneat, fallitur evidenter: vera etenim fides eſt, quæ in hoc quod verbis docet, moribus non contradicit. Ac tunc veraciter fideles erunt, ſi quod verbis promiſerunt, operibus impleant. Cum autem ipſi in die Baptiſmatis omnibus ſatanæ operibus, atque omnibus pompis abrenuntiare promiſerint, unuſquiſque in ſuam memoriam revocet, ut poſt Baptiſmum fideliter ſervet, quæ ſpopondit ante Baptiſmum.

Nemo itaque 7 quantumvis juſtificatus liberum ſe eſſe ab obſervatione mandatorum putare debet. Nemo item ſibi de ſola fide blandiatur, ratus ſola ſe fide hæreditatem eſſe conſecutum, etiamſi Chriſto non compatiatur, ut glorificetur: *Nam & Chriſtus ipſe* (ut inquit Apoſtolus) *cum eſſet Filius DEI, didicit ex ijs, quæ paſſus eſt obedientiam, & conſummatus, factus eſt omnibus obtemperantibus ſibi cauſa ſalutis æternæ.* Item Princeps Apoſtolorum Petrus. *Satagite, ut per bona opera certam veſtram vocationem, & electionem faciatis; hæc enim facientes non peccabitis aliquando.*

Ac proinde 8 ipſi Neophyti moneantur, ut in *Baptiſmate juſtificati, & amici DEI ac domeſtici facti, euntes de virtute in virtutem, renoventur*, ut Apoſtolus docet, *de die in diem*, hoc eſt, *mortificando membra carnis ſuæ, & exhibenda ea arma juſtitiæ in ſanctificationem per obſervationem mandatorum DEI, & Eccleſiæ, in ipſa juſtitia per Chriſti gratiam accepta, cooperante fide bonis operibus creſcant, atque magis juſtificentur*, ſicut ſcriptum eſt: *Qui juſtus eſt, juſtificetur adhuc.* Et iterum: *Ne verearis uſque ad mortem juſtificari.*

Mandatorum autem 9 & præceptorum obſervantiam, augmentum eſſe dilectionis noſtræ erga ſe Dominus ſæpe definivit, dicens: *Si diligitis me, mandata mea ſervate.* Et iterum: *Qui habet mandata mea, & ſervat ea, ille eſt, qui diligit me. Qui autem diligit me, diligetur à Patre meo.* Et rurſus: *Si quis diligit me, ſermonem meum ſervabit, & Pater meus diliget eum, & ad eum veniemus, & manſionem apud eum faciemus.*

1 Chryſoſt. homil. 2. in Matth. c. 3 tomo. 2. & Aug. de fide ad Petr. c. 3. tom. 3. ſed & hoc ipſum docet S. Chryſ. hom. 9. in c. 1. Joan. tom. 3. 3. Reg. 19. 1. Cor. 10
2 Ex Conc. Tr. ſeſſ. 6. c. 13
3 Concil. Trid. ſeſſ. 5 in decr. de pecc. orig. Rom. 8. 2. Tim. 2. Jacob. 1.
4 Conc. Trid. ſeſſ. 6 in decr. juſtif. c. 11 & Can. 19. & 20
5 Conc. Trid. ibid. c. 16. & can. 26 & 32.
6 S. Greg PP. hom. 29. in Marc. ult. recumbentibus undecim, &c. quod & ſimiliter docet Chryſ. hom. 9. in Joan. c. 1. tom. 3. ibi. Nolimus igitur, nolimus inquam, &c.
7 Conc. Trid. ſeſ. 6 in decr. juſtific. c. 11. & ibid can. 19. & 20.

Philip. 2. Hebr. 5. 2. Petri 1.
8 Conc. Trid. ſeſ. 6 in decret. juſtif. c. 10 & can. 31 Jac. 2. Epheſ. 2. Pſal. 83. Epheſ. 4. 2. Corint. Rom. 6. Apoc. ult. c Apoc. 18. c
9 S. Baſil ſerm. 1. de Baptiſ. p. 2. & Conc. Tr. in dec. juſtific. ſeſſ. 6. cap. 11 Joan. 14. Ibid. Ibid.

CAPUT IX.

De dilectione Dei, & proximi, de patientiæ bono, & præmio bonorum operum.

PRæcipuè autem eos doceat Catechiſta, ut dilectionem erga DEUM & proximum habeant, juxta præceptum: *Diliges Dominum DEUM tuum ex toto corde tuo, ex tota anima tua, ex totis viribus tuis, & ex omni mente tua, & proximum ſicut teipſum*, ut in initio ordinis Baptiſmi eis proponitur. Et juxta id quod de proximo diligendo Dominus, nocte qua tradebatur, mandavit, dicens: *Mandatum novum do vobis, ut diligatis invicem, ſicut dilexi vos, ut & vos diligatis invicem. In hoc cognoſcent omnes, quia diſcipuli mei eſtis, ſi dilectionem habueritis ad invicem.* Et iterum, *Hoc eſt præceptum meum, ut diligatis invicem, ſicut dilexi vos.* Item Joan. 15. *Mando vobis, ut diligatis invicem.* Sed & illud certiſſimum eſt, ſine 10 charitate cætera DEI dona, atque virtutes inutiles reddi, ipſo Paulo Apoſtolo dicente: *Si linguis hominum loquar, & Angelorum, charitatem autem non habeam, factus ſum velut æs ſonans, aut cymbalum tinniens. Et ſi habuero Prophetiam, & noverim myſteria omnia, & omnem ſcientiam, etſi habuero omnem fidem, ita ut montes transferam, charitatem autem non habuero, nihil ſum. Et ſi diſtribuero in cibos pauperum omnes facultates meas, etſi tradidero corpus meum ita ut ardeam; charitatem autem non habuero, nihil mihi prodeſt.*

Quamobrem 11 & proximos diligant, & juvent, illiſque bene faciant, non ſolum amicis & bonis; ſed etiam inimicis & pravis hominibus charitatem & miſericordiam impendant, juxta præceptum Domini: *Eſtote miſericordes ſicut & Pater veſter miſericors eſt.* Charitatem namque Chriſtianam non intrà amicos & notos tantum contineri; verum etiam ad malevolos & inimicos extendi, & cuilibet proximo deberi, ac impendendam eſſe, ut omnes propter Dominum diligamus,

Luc. 10. Matth. 22 Marc. 12 & Deut. 6 & 11. & 13. & 30. Luc. 10. Matth. 19 & 22.
10 S. Baſil. ſer. 1. de Baptiſ. p. 2. 1. Cor. 13
11 S. Baſ. ſerm. 1. de Bapt. p. 2. Luc. 10. & Luc. 6.